

Cíklo 26.
26. junija.

Pomhaj Bóh!

Létnik 14.
1904.

Sy-li spěwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Serbiske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kózdu žobotu w Ssimo lerjez knihiczsichczeřni w Budyschinje a je tam sa schtvrtsleñtu pschedplatu 40 np. dostac̄.

4. njedžela po ſvjatej Trojiz̄.

Mat. 7, 24.—27.

Psches pschirunanje tón řeňes rěči. Wón džze naš s tym pschirunanjem psched tym ſakhowac̄, so njebychmy jenož po ſwonkownym waschnju kſchesczijenjo byli, ale kſchesczijenjo ſe ſkutkom a ſe žiwenjom. „Teho dla,” wón rjeňje, „ſchtóž moje ſłowo kſlyſhi a je čini, teho pschedrunam ja mudremu mužej, kiž je ſtwój dom na ſkalu mutwaril.“ Tajki twar wutraje tež w deschcziku a njewjedrje. So Sbóžnik wo twarjenju na ſkalu rěči, drje ho nam džiwno ſda, dokelž my ſtwoje twarjenja na ſkalu njetwarimy, ale na to hladamy, so ho dobrý ſaložk kladže. S tym pak w kſlubjenym kraju njebý doſčž bylo, pschetož wulke deschče ſemju wjele klohežow kļuboko rošmokaja a twarjenje bjes tajkeho ſkalineho ſaložka by hromadu padnyše. Teho dla ſu tam tež města na hory natwarjene. Tajkeho, kiž je ſtwoju khežu derje natwaril, staja Sbóžnik napscheczivo temu, kiž khežu na pěšk twari. Hdyž deschcz a woda pschińdžetej, twar padnje. To je tón, kotryž drje Bože ſłowo kſlyſhi, ale jo njecžini.

Khrystus ſebi žada, so bychmy kſchesczijenjo byli ſe ſkutkom a ſe žiwenjom.

1. Ssamo kſlyſchenje je twar na pěšk;

2. kſlyſčecž a jo činicž je twar na dobru ſkalu.

1. To ho nam wericz̄ njeha, so mohli w naschim roſjažnenym czažu hiſcheze tajzy njemudri ludžo bycz, kotriž ſtwój dom na pěšk twarja. A tola tak je, hdyž tež niz pschi twarjenju ſemskich domow. Tam ho kļuboko

ryje, ſo by twarjenje dobrý ſaložk mělo. Alle druhe domy wſchēdnie hromadu padaju — to drje psched člowiſkimi woczem ſjawne njeje, ale kſluſha do ſnutſkowneho žiwenja. Na kſwecze je doſčž tajkich njemudrych ludži. Njemudry je tón, kiž Bože ſłowo kſlyſhi a njecžini to ſamo. Schto czinja czi, kiž ſu Bože ſłowo kſlyſheli? Woſmu jo ſobu do žiwenja? Dadža ho wot njeho khostac̄, troſchtowac̄, poſylnicž ſ wojowanju pscheczivo hřehej? Ssmy my mudri? Žadžn člowijek ho poſylnicž njemóže, kiž jědž wot ho ſtoka, hac̄ runje wě, tak ma jěſč, ſo by ho naſkyczil. Žana duscha njebudže ſbóžna, kiž Bože ſłowo kſlyſhi a po nim njecžini. Wona twari na pěſk. Čeho dla to čzinja? Dokelž ho to lóžo čini a žaneje próžy njetrjeba, hakle kļuboko rycž. Ssamo kſlyſchane ſłowo duschi žaneho njeméra njecžini. To móže duscha ſměrom dale ſpacž. Haj, woni ſebi myſlo, ſo twar kſchesczijanstwa twjerdze ſteji. To wjele lét dže ſ tajkim žiwenjom. Hdyž pak deschczik ſrudoby pschińdže, hdyž wody ſnutſkowneho ſpystowanja ſchumja, wichor pscheczehanja abo ſmjertna nuša ho pschiblížuje, potom tajki twar hromadu padnje; ſchto je potom člowiſka mudroſež, kotruž je člowijek wysche Khrystužowých ſłowow staja? Rajki je twój twar? Budžmy mudri a niz njemudri!

2. Sbóžny a mudry je tón, kotryž Bože ſłowo kſlyſhi a jo čini. Schto pomha tebi, ſo ty wěſh, ſo ſy na wopacžnym pucžu, kotryž do ſkaženja wjedže, hdyž pak ty tola po starym pucžu dale čzeňniesh? Kózde předowanje tebje ſažo na prawy pucž poſkaſuje. Na dobrę woli leži. Nascha wola je lenja. Budž mudry! Hdyž ſy na

szwiatym měsce, mječz temu Knjezej, so mohl tón Duch w słowie swoj skutk w tebi sapoczeć. A hdyż tež tón Duch krucze pschima do stareho czlowieka, poddaj ho. Tón Knjes njecha żaneje swjertschnoscze, ale zyłe kscheszyjanstwo. Tón Knjes żada żebi skutki a żiwjenje. Zenoż teho, kotryż ho jako Jezużowy wuczomnik se skutkom wopokaſuje, Sbóznik na skalu sałozeneho mjenuje. Skalka je to skala? To njeje lohkomyślne żiwjenje — mi Sbóznik praji: Wojujcze! Czincze, so byschče sbózni byli, s bojoseżu a se rženjom. Sałozk je Jezuż Chrystus. Wo tym sałozku praji: „Ta krej a prawdoscż Chrystusa je moja draſta pschistojna.“ Czlowiek, kiž ho sa swoje czelo stara, żebi swoju draſtu tajku wobſtara, so móže ho sa symny a czopły czaś woblekacż. Tak tež my njecham žrudobje czekacż, ale ho bylnicż, ju s czichem mysku njeſcz. Wo to proþyčz njezmęſch, so njeby wichor kódzi twojego žiwjenja hroſyl, ale so by Jezuż pschego pola tebie na kódzi był. Czinjerjo teho słowa ſu prawi mudri twarzy. Schtóż po jeho słowie czini, czuje, so wón ſam ničzo njeje, hdyż ho Chrystuszej njepodda. Potom njech strachoty pschińdu, węſtoſeż hnady wostanje. Psches czinjenje Bożego słowa wuczomnik Jezużowy se swojim Knjesom nutrnie hromadu ſroſcze, so jedyn wot druhego puſcheciež njemóże — ſkala niz wot doma a dom niz wot ſkaly. Boże słowo do žiwjenja, to je prawy pucż. Jezuż naſ ſ roſhudzenju woła. Chzem ybeż mudri abo njemudri? Mudri, kiž Boże słowo czinja a płody njeſtu, ſ węcznemu žiwjeniu pschińdu. Hamjeń.

Jezuż, moje ſnamjo.

(Khierlušch njeboh Handrija Bróſka, w swojim czaju ſararia w Budapestach, s jeho przedowanja na njedželu Okuli 1838.)

Hłos: Wachuj prawje, hdyż ta hnada —.

Hdyż ſchto ręču, hdyż ſchto czinju,
Knjeże, dha mje na wucż ſam,
Hacż tał, kaž mój Jezuż, ménju,
Hacż ja na njoh' ſedźbu mam.

Szym ja jemu, kaž ja khodźu,
Se žiwjeniom ſpodobny? —
Hdyż ho pódla ſ hréhom wodźu,
Słužu ja jom' jeniczjy? —

Du ja ſa nim, hdyż wón khodźi?
Abo phtam jeno to,
Schtož tu czelu derje ſłodźi? —
To mje na wucż, Jezużo!

Daj mi nam'kaž czescz a radoſcz
We tych stopach ſa Tobu;
Pschephtaj wſchal moju żadoseż,
Daj, ſo ſleho njemyſlu.

Sa Tobu chzu ſwéru ſłedźicż,
Duchu ſ czelom Tebi dacż,
A tak dołho ho tu będziecż,
Hacż mje budżesč ſ ſebi wſacż.

W Knjesowymaj rukomaj.

Sesaj. 49, 16. Hłaj, do rukow ſym ja tebje ſapiſał;
twoje murje ſu ſtajnje pschede mnu.

Szym, Knjeże, w Twojich rukach;
Njech pucż tež straschny je,
Wem, ſchtó mi murja je.

Szym, Knjeże, w Twojich rukach,
Twój jandžel ſo mnu dže,
Mje ſwéru Stražuje.

Szym, Knjeże, w Twojich rukach,
Mam troſcht a wjeſelosć
A žohnowanja doſcz. —

Haj, ja ſym w Twojich rukach,
To Ty ſam prajich mi —
O kaf to wokſchewi!

Haj, ja ſym w Twojich rukach,
To wſchēdne naſhonju;
Duž ho tež njeboju.

Ach, ſdžerž mje w Twojich rukach,
Mój Jezu, ſ miloſću,
Hacż ſbózne dobęžu.

Ach, ſdžerž mje w Twojich rukach,
Njech Twój ja wostanu!
Ja Tebje njepuſtęju.

Turij Źitawſki.

Dawanje njekhudži.

Sedyn rjemjeſlniſſi miſctr powjeda: „Ja ſym najprjedy, jako ho ſamostatne etablierowach, czežke czaju pschētračz mél. Swoju węž ja roſymjach a tež bies Boha ſwój pucż njeindžech. Njeindželu ja ſ dželawemu dniej njezinjach, ale džech ſe miſci, tola wo Božim žohnowanju we ſwojim rjemjeſle mało ſacjuwach, tu džesche ſterje naſad dyžli do předka, żane wotebjeraſtwo nočyjsche ho namakacż. Duž ſaſlyſchach ras w jenym przedowanju ſłowo, fotrež mi na wutrobu padże. Prědar ho praschecze, hacż dha tež neschto ſa teho Knjesa a ſa pschihad jeho kraleſtwia czinimy. Na to hacż dotal hiſchče ženje pomysliu njebeh, a běch-li tež druhdy khudemu abo někajkemu dobroczeſkemu wuſtawej ſcherpatku dał, dha njebeh to tola ženje Knjesa dla czinił. Ja wſchēdne tu prōſtu ſpěwach: „Pſchińdz ſ nam twoje kraleſtwo!“ ale nětko ho tale modlitwa jako wobſkoržba pschecziwo mi poſběže, dokelž ho ſ hubomaj modlach, wo czimž moja wutroba ničzo njewjedžiſche. Ja dyrbjach ſebi pomyslicż: haj njedžiwaj ho, hdyż żaneho žohnowanja njephyniſch, twoje ſamžne modlenje dže psched Bohom pschecziwo tebi ſwědči! Tužamu hodžinu bu mi jaſne, to ma a dyribi ho pscheměnicż. Ja temu Knjezej ſlubich, wot kóždeho ſta hriwnow, fotrež niz jako czisth dobytk, ale ſ zyla jako rjemjeſlniſſe dohody psches mojej ruzh džechu, dyrbjescze ho hriwna pschego ſa dobroczeſke ſamery a ſa Boże kraleſtwo poſtajecż, a wot teho czaja ſem, ſo to tał czinju, Boże žohnowanje nade mnu wotpočjuje. Moji wotebjeraſtro ſu tał pschibyvali, ſo nětko ſe ſchecziimi pomoznikami dželam, a psches wſchelake wobſtejnoscze a poměry je moje wobſhedženſtwo, fotrež ſebi psched ſetami ſupich, tajku placzivoscž dozpiło, ſo mohl je wo tybzazh drožſcho pschedacż. Ja hiſchče dženſa te ſłowa žohnuju, fotrež ſym tehdj ſlyſhal.“

F.

Ssmilna wutroba namaka šmiljenje.

Powjedańczo se stareje franzowskeje wójnij.

II.

Budźeże ſmilni, jako tež wasch Woczez ſmilny je.

Na raušchim njebju poſkaſowachu ſo prěnje ſerja. Wuhler poſtanwſchi ſapſhimny ruku ſwojego ſynta, ſo by jeho wubudźi.

„Haj, nano!“ rjekny Jan trochu ſpizy, „je hižom tak daloko?“

„Sso wě! Jano, duž rucze ſtaraj!“

S woběmaj nohomaj poſkoczi Jan, trějeſche ſebi woči a pſchinuſi ſa ſwoju draſtu. Na to bějeſche k hrjebicžy, myjeſche ſo a potom pſchińdže k nanej a djeſche: „Nět kym hotowy!“

To wſcho trajeſche něhdże pječ mjeuſchinow. Nan ſamku hětu a nět djeſchtaj pſches holu, ſtrowu, czerſtwu powětr ſrěbajo. Blawf pač běhaſche wjeſhe ſchęzowkaſo tam a ſem.

Běſche to kražne ranje! Koſza ſchewjeſche ſopjeſchka a ſtvojelčka, powětr běſche tak kłodny a ſiwi, hola wudychowaſche kłodke wonjenja, ptacžki, kž běchu wcžera w połodniſcej horzocze ſa liſčom ſo khowale a mjelčale, ſlētowachu nět ſpěwajo a wſtaſjo po haſołkach, a ſe wſchěch ſtronow klinčachu ſich ſpěſhne lube kherluſchki.

Běſche to wjeſhele, tajke pſches holu puežowanje, a Jan ſacžuwaſche to ſ zyłej wutrobu. Tego wótre wuchu klyſchesche kóždy ſynk, jeho jažne wóczko widžesche kóžde ležne ſtwarjeńczo pſchi pucžu. Wón widžesche a klyſchesche wſchitko, a druždy wón ſasta, ſo by nana ſedźbneho ſčinił na rjany kłob dróſny abo na ſifolenje kylobiſka pſchi rčežy, abo wón poſkaſowache jemu pač wjewjercžku, pač ſornu, pač liſchku abo druheho hóſkeho wobydlerja.

Jako běſchtaj tak dobru hodžinu puežowałoſi, dha klyſcheschtaj, ſo Blawf njedaloſi kylne ſchęzowka.

Jan poſaſta a djeſche: „Schto-tež-to tola ma, ſo tak haruje?“ Nan wotmolwi: „Te najſkerje někajkeho jěža namakaſi. Wſchaſo wěſch, kač tehdij ſathadža. Kužnje do njeho, ſrani ſebi hubu a cžeri potom haru, kaž njemdry. Njech ſchęzowka, tón kłupu khadla! Hdyž pomału pońdžemoj, dha naju wěſče doſežehnje.“

„Chzu jeho k najmjeuſhemu ſahwiſdacž,“ djeſche Jan a ſahwiſda tſi raſy na pałz, tak ſo daloko po holi klinčesche. Na měſče pſcheſta kylne ſchęzowkanje. Wonaj pač djeſchtaj dale po mjeheſkej ležnej ſchęzey. Po małej khwili pſchiſhna Blawf, ſkiwleſche wokolo ſwojego knjeſa a ſkobaſche ſ hubu jeho draſtu.

„Džiwny khadla, wostaj mie na poſoj!“ djeſche Jan a ſtorkaſche pſa wot ſo. „Njemysł ſebi, ſo je to pěknje, tak po ležu wokolo lětač!“ „Dži mi, dži!“

Pſyk pač njeńdžesche, ale hlađaſche tak nutruje na Jana, ſkiwleſche ſaſo, ſkobaſche jeho kholowu, poſladowasche do boka, ſi kotrehož bě pſchiſhko, a ſchęzowkaſche wospjet.

„Alle ſchto jeno maſch, Blawf?“ djeſche nět wuhler a poſaſta. „Nječiń dha tak kłupje! Ty tola hewal tak njeromomu njeſy. Ssy ſnadž ſajecžka w jeho ležwje doſahnił a ſadaj! Wój, pój a njebudž kłupu!“

Wón djeſche ſ Janom dale, ale pož wosta ſtejo, poivšny wopuſch, naſhili kholu a ſkiwleſche tak žałostnje, ſo wonaj ſaſo ſaſtaſchtaj a džiwaſo ſa nim ſo poſladowaschtaj.

„Tón pož drje tola něſhto ma!“ djeſche nět wuhler. „Hlađaj jeno, kač tón kłupu khadla na naju poſladuje, kaž by naju prokyež chyži, a nětko wróčzo běži! Blawf — hdže dha chyži?“

Blawf ſo poſladny, ſchęzowkaſche, bějeſche ſaſo kruč, wróčzi ſo, bějeſche ſaſo, ſo pſchi tym poſladowajo, ſkiwleſche, wjergotasche ſi wopuſchu, pſchiſhba ſaſo w ſku, ſkobaſche Jana ſa kholowu, ſchęzowkaſche a bějeſche wospjet na bok do leža.

„Nano,“ djeſche nět Jan, „tón chze ſarvěnje, ſo dyrbimoj konja?“

ſa nim, a mam ſa to, ſo je něſhto wažne namakaſi, hewal wěſče ſo takle njeby ſadzeržał. Chzemoj jemu wolu čyńicž, wſchaſo wjele njeſkomdžimoj.“

„Nó, moje dla!“ djeſche nan, „dha pój!“

Hdyž Blawf widžesche, ſo ſa nim džetaj, poſkoczi kaž njemdry, iſežowkaſche wjeſhele, cžerjeſche dale, dužy ſo ſa nimaj wohlađujo. Skončnje ſkoczi do hustych kerktow a ſchęzowkaſche, ſchtož móžeſche.

„Tam je, nano,“ djeſche Jan. „Nětko hóſy ſhonimoj.“

Wonaj dobywaſchtaj ſo pſches huſčinki a pſchińdžeschtaj na malu ležnu ſuku. Kaž pſchiſhwanaj wostaſchtaj tudž ſtejo. Pod starym dubom kředž kucžki ležesche cžlowjek, jeho blěde woblicžo běſche ſi kwoju wopanżane, woči mějeſche ſandželenej, jeho pſchiſna wojeſſka draſta běſche maſana a roſtorhana. Wón ſo njehibaſche a po ſdacžu běſche morwy. Blawf ſtejeſche pſchi nim a želniwje liſasche jemu ružy.

„Mój Božo, ſchto dha to je!“ wupraji wuhler po khwili.

„Cžlowjek, wojeſſki wýſch!“ ſawola Jan. „Tón wbohi muž je wěſče čélanz. Nanko, temu dyrbimoj pomhač. Wón je ſnadž jeno ranjeny!“

„Njeprajesche ty, ſo ſu to Vajerojo byli, kž chžyhu wcžera naſcha khežku wúrubicž?“ djeſche wuhler.

„Haj, nano! ale ſchto ma to ſi tutym cžlowjekom?“ wotmolwi Jan.

„Njewidžiſh dha?“ wotmolwi wuhler. „Njezwědeči jeho ſabat jažnje doſež, ſo je to Vajer?“

„O nanko, a je-li tež Vajer, wón je tola tež naſch bližſhi, a wſchitzu drje tola tež jenak hroſni a hrubi njeſy. Haj, nanko, ſnadno je to tón ſamý wýſch, kž wcžera macžeri pomhaſche!“

„Hlupoſcž,“ wotmolwi wuhler, „cžeho dla dyrbjał to runje tón ſamý bycž? Alle wſcho jene — jedyn je nam dobrotu woſkaſal a to chženioj na tutym wotrunacž. Dowle, wſmi moju bleſchu a ſiu jemu někotre kapki do huby a namasaj jemu cžolo a ſpanje, dha najſkerſho ſaſo k ſebi pſchińdže. Ta chžu mjes tym někotre ſchomiki porubacž a noſydlia wudželacž, ſo móžemoj jeho domoj donjescž, pſchetož tu wostacž njemóže!“

Jan klatnij ſo k wbohemu ranjenemu a cžinjeſche, ſchtož wjedžesche, ſo by jeho ſbudžił. Skončnje ſo to jemu radži, wýſch wotewri woči, ſabrbota někotre njeſroſymlive ſłowa, ale potom ſapadny do prjedawſcheje womorh.

„To nicžo njeſchłodži“, pomysli ſebi Jan. „Žiwy je, a hdyž jeho w naju khežzy a we ložu ſmějemoj, dha budže jemu hóſy lepje.“

Noſydlia běchu hotowe, wonaj poſzliſchtaj jeho dohlađliwje na nje a njeſeſchtaj jeho. Janej drje bě to khetro cžezko, tola pač njepiknij ani ſłowczka.

Pſchipoldnu pſchińdžeschtaj k wuhelzomaj, donjeſeſchtaj ranjenego do hěth a poſzliſchtaj jeho tak mjeħzy hacž wjedžeschtaj a móžeschtaj. Nan ſmy jemu ranj ſi wodu a paļenzom, wobali je a kapasche jemu něſhto cžerſtweje wody do huby.

Hakle nětko wočini ranjeny woči a djeſche: „Wodu! lubaj cžlowjekaj, picž, picž!“

Rychle bějeſche Jan po wodu, pſchinjeſhe a džerjeſche ranjenemu ſanku k hubje; wón pijesche a běſche widžecž, kač derje jemu to cžinjeſche. Tsi kročž běſche ſo napił, potom padže ſaſo naſad a ſabrbotaſche: „Džak Wamaj! dobray cžlowjekaj, džak, ſo pomhaſchtaj ranjenemu!“ A mjes tym bōrčesche ſaſo ſłowa, kaž ſi druheje rěče. Teho dla woprascha ſo jeho wuhler, hacž dha wón bayerski njeje?“

„Ně“, djeſche tón ranjeny, „kym Ruzha; kym pač do franzowskeje ſlužby ſtuſil a běch wot khežora k bayerskim jěſdnym pſchekadženym; wcžera buč ranjeny, mój kón ſo ſploſcha a nět njewém, kač kym pſchiſhko do hole a ſlonja. Mataj mojeho konja?“

„Ně, wascheho konja nježmój widžaloj,” džesche wuhleř, „ale budzce směrom, teho našílerscho namakamoj. Nětko chzemoj najprjódžy sa waschimi ranami hladacž. Macže hishcze druhe ranu, hacž te we hlowie?”

„Njewérju”, wotmolwi Ruzha. „Njecžuju nicžo. Jeno picž, picž!” A Jan pschinješe polný hornz wody a da jemu. Wón pijsche a njewostaji ani kapku. „O džal, wulki džal”, wón džesche, „nětk je mi wjele lěpje! Jeno hlowa mje boli a žym jara sprózny.”

„Dha spicže”, džesche wuhleř, smějemoj na Was ředžbu, duž móžecže směrom spacž. Chzecže hnadno prjedy něchtio jěscž?”

„Ně, že džafuju”, wotmolwi wón a položi hlowu twjerdže do hlowaka. Sa dwě minucže bě wužny.

Nětko, Jano, mohl ty sa tým konjom pohladacž, hacž by teho hnadno namakal”, džesche wuhleř k hwojemu holzei. „Hdyž Blawka ſobu woſmiesch, drje jeho lohko namakasch.”

Jan běsche hnydom swólnivý a wotſali že s Blawkom. Sa dobru hodžinu tu ſažo běsche a wjedžesche konja ſa wusdu. Tón mudry pož běsche jeho wužlédžil. Wón pschinjasa rjaneho konja do khłódka bližko hěth a ſastara jeho s wodu a trawu.

Wojrjedž popoldnia pschinidže macž. Wona nježesche czežki ſorb na khribcze a w nim wſchelku zyrobu na zylu týdženj ſa nana, dokelž běsche wjeska, hdyž hewat bydlesche, tak daloko, ſo by wſchedne pschinioschowanje wobčežne bylo. Hdyž bliže pschinidže a teho konja widžesche, džiwache ſo jara, hishcze bôle pač, jako mlodeho wychka pytny, kž w hěcze ſpasche.

„Zesom Khrysche!” ſawola, hdyž bliže pohladny — „mužo, to je tón žomžny wychk, kž je mje wcžera ſi rukow tých hrubych wojakow wumohł! Haj, ja že njemyli, ſpósnawam jeho na blusnje na prawym lizu! Ej, mužo, to je ſprawný mlody knjeg! Jan drje je čzi povjedař, ſak je tých paduchow mloczil?”

„Haj, haj, ja wěm,” džesche wuhleř že džiwajo. „Ale to je tola džiwnje, ſo že to takle trjechi. Ně, ja budžich tak tež hwojou pschinioschocž jako kſcheszjan dopjelnil, ale nětko, hdyž to wěm, jemu wěsče na nicžim pobrachowacž nježmje.” —

A nanajlubosčiwiſho ſu ſo po nim horje brali a jemu požlužili, hdyž a kaž ſu wjedželi. Woſebje Jan njepchinidže wot njeho, ale dopjelni ruce a wježele kózde, tež te najmjeñſche jeho požadanje a cžinjeſche wſcho, ſchtož móžesche jemu na wocžomaj ſpósnacž. Sa to mějeſche jeho tón mlody wychk wutrobnje lubo a njemóžesche doſcz ſlowow namakacž, ſo by hwoju džakownoſež wuprajil.

Pschi tak dobrým a ſedžbliwym wothladanju polepschowacše ſo ſi naſchim ranjenym jara derje, a ſa dwě njedželi móžesche hwoje khorołožo wopuſhczežicž a ſa tſi njedžele na konja ſo žydnyč.

Nětko nočzysche dlěje proſdny wostacž, ale ſažo k hwojemu regimentej ſo wrózicž; ham ſebje a hwojeho konja pschinješe do dobreho porjadka, a jumu rano wuprají, ſo je čzaž w Božemje prajicž. Se ſylſami we wocžomaj wuprají ſwój džal ſa wſchu luboſež, kž běchu jemu wopokaſali, a proſchesche ſprawnego wuhlerja, ſo by móſheni ſ pjenjeſami jako male wopokaſmo jeho džakownoſeže wſacž chzyl. Ale wuhleř ju njewſa. Nětko tón wychk njewjeđesche, ſchto by cžinil. Khwilu ſebi roſpomni, potom wotpiny hwoju jaku a wuežeze dufat ſi wuſchkom, kózž na ſlotym rjecžaſku ſa ſchiju noſhesche. Tutón poſticži Janej a džesche: „Wsmi tole ſa dopomjenku, ſo njeſabudžesch hwojeho džakowneho pschecžela. Moja macž je mi jón darila, hdyž běch malý hólčez, nětko darjam jón Tebi. Sapowjedžicž ſo njehmiesch.”

Jan wſa dufat ſi wuſchkom na rjecžaſku a wuprají ſwój džal. Nětko dyrbjachu ſo rožohnowacž. Jan plakache jere ſylſy, dokelž mějeſche teho wychka woſebje lubo, tež tutón phtasche podarmo

hwoje wutrobné hnuče potajicž. Wostacž njemóžesche, duž žydny ſo na konja, pschinwa ſi hischce junfróz w Božemje a wulki džal a — wotjeha. Bóryš běsche w holi a woni jeho dale njewidžachu.

Léta ſo minychu, — nan a macž běſhtaj teho mlodeho wychka hnadno dawno ſabyloj abo ſpominischtaj jeno porědko na njeho. Jan jeho njesapomni, duſat ſi wuſchkom wihasche jemu ſa ſchiju a dopominaſche jeho wſchědnje na jeho pschecžela. Wón mějeſche jeho w dobrém wopomnjenju, hacž runje njewjedžesche, hdyž je, abo hacž je hishcze živý.

(Pſchichodnie dale.)

Luther a jeho mandželska.

Zako běsche Luther w požledních dnjach hwojeho živjenja w Eislebenje, pižasche jemu jeho mandželska jedyn staroſčiwy list po druhim. Teho dla wotmolwi wón drje žortniwje, ale tež ſi wulkej wěrnoſči, ſo by staroſčow ſo wostajila: „Wondano je w khězi, w kotrejž bydlu, ſo wulki ſamjeň wotvalil a dele padnył; ja ſo boju, ſo ſy jón ty wotstarala.

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Saúdženu njedželu mějeſche ſo w kſchiznej zyrfi w Draždjanach ſerbske ſemſchenje. Sſerbja běchu ſo ſi Draždjan a ſwokolnoſče w bohatej licžbje ſechli, kuge Bože ſlowo ſlyſhceč w drohej maczeřnej rěči. Prědowanje džeržesche knjeg farář ryczeř Jakub, wodžer Draždjanſkich ſerbskich ſemſchenjow. Spowjednych běsche 138; mjeniſzy 48 mužſkich a 90 žónſkich.

— Pſchichodnu njedželu popoldniu budže Gustav-Adolfski ſwiedženj, kaž hžo ſierichmy, w Klukſchu. Sſerbja ſi wokolnych wſow njech ſu hishcze junfróz na njón dopomnjeni, ſo bychu tón ſwiedženj bohacze wopytali a ſebi wutrobu ſahorili ſa naſchu drohu evangelsko-lutherſku zyrfej. Na ſerbskim ſemſchenju budže knjeg duchowny Nowy ſi Budeteř prědowacž.

— Maſch. lubowaný kral Jurij je pſches Božu pomož ſažo tak daloko wotkoril, ſo je ſo do Emſkich ſupjelow podacž mohl.

— Hdyž hacž dotal wo tym ſlyſhachmy, ſo ſo žony ſa leſkaríki wuwužuju, ſlyſhimy ſi ſendželskeje něchtio cžiſeže nowe, ſo je ſo knježna ſa duchownku wožadž wuſwolila a to knježna Gertrud ſi Pežold ſi Thorna w unitanſkej wožadže w Leizeſter. K wuſwolenju běſhtaj ſo hishcze dwaj mužſkaj duchownaj proruciſloj, ale wožada žónsku wuſwoli.

— Młode holzy dadža ſebi ſi wjetſcha, hdyž ſo woženja, poſozu pschinioschłow ſa ſawěſčenje pſche invaliditatu a ſa starobnu rentu wuplaciſež. Te pjenjeſh ſo pſchetrjebaſu a wone njewopominja, ſo dobre prawo ſi rukow dadža. Njech ſebi tola to ju roſmyſla, kaſki wužitk móže ſa nich měč, hdyž pschinioschki dale placža. Duž by dobre bylo, hdyž bychu ſtawnizy, hdyž ſebi tam po wopifmo ſi temu pſchinidu, je na to dopomnili, ſo bychu radſcho na pſchichod myſliſe. Dobry ſluk je měſchezanosta w tym naſtupanju cžinił, hdyž je tak naprawil, ſo ſlubjeni, hdyž pſchi-powjedanje ſkaſaja, leczaze ſopjeno do rukow dostamu, w kotrejž ſo jim wažnoſež daleſawěſčenja roſtaja.

„Pomhaj Bóh” njeje jenož pola knjegow duchownych, ale tež we wſchěch pſchichodných „Sſerb. Nowin” na wſach a w Budyschinje doſtač. Na ſchitwórcz lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 np. pſchedawaju.